

4 QUICKSCAN SYNTHESE

4.1 SAMENVATTING COMPLEXWAARDERING

In het voorgaande hoofdstuk is het complex kort geanalyseerd en gewaardeerd. Hieruit is gebleken dat het complex een specifieke (vroeg) fase in de stedenbouwkundige en ruimtelijke ontwikkeling van het verder overwegend naoorlogse tuindorp Keverdijk representeert. Het complex betreft een volgens een nog bescheiden gemeentelijk Uitbreidingsplan door de in 1914 opgerichte woningcorporatie Volksbelang geïnitieerd project, ontworpen door de Naardense architect L. Streefkerk die kort daarvoor ook de ontwerpen had geleverd voor het eerste Volksbelang-complex dat nog in de vesting was gerealiseerd.

Bijzonder is dat van dit plan slechts het Volksbelangbuurtje aan de Huibert van Eijkenstraat als een tuindorp-structuur is gerealiseerd, met blokjes dubbele woningen op zeer ruime, diepe percelen met verspringende rooilijnen, waarna de rest van de wijk om dit complex werd opgezet volgens een jonger uitgevoerd Uitbreidingsplan van de jaren 20 vanuit de gemeente dat veel pragmatischer van aard is met rijtjeswoningen op smallere en minder diepe percelen.

Binnen het complex is de bebouwing voorzien van een indicatieve waardering. Deze wijst uit dat de binnen een samenhang vallende objecten

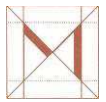
aan de Huibert van Eijkenstraat, uitgezonderd de jaren 50 duplexwoningen, een hoge erfgoedwaarde bezitten. Ze bezitten bijzondere cultuurhistorische kwaliteiten die het behouden waard zijn of zelfs bescherming verdienen.

4.2 EEN BUURT MET BIJZONDERE WAARDEN

Al met al wijst de analyse van de buurt uit dat deze binnen de wijk tuindorp Keverdijk een belangrijke cultuurhistorische betekenis heeft: de Volksbelangwoningen waren binnen de toen mede door de Kringenwet buiten de vesting nog embryonaal dorpse context (voortzetting van een buurtschapje) opgezet als een eerste reactie buiten de vesting op de vanuit het Rijk geïnitieerde regelingen en subsidies voor de totstandkoming van goede sociale woningbouw volgens de Woningwet van 1901. De Woningstichting Volksbelang trad daarbij op als initiatiefnemer. Het met vaart doorzetten van dit plan naar een complete wijk bleek voor een nog uit haar isolement kruipende vestingstad te ambitieus, waarbij ook al snel de economische crisis in het Interbellum mede roet in het eten gooide.

Het bleek als vertrekpunt voor de wijk, samen met de nog wel in de jaren 30 direct rond de Huibert van Eijkenstraat gerealiseerde straten met woningbouw een leerzame proeftuin voor de Naardense stedenbouw buiten de veste, die werd ingepast in een binnen de context veel realistischer plan dat zijn oorsprong kent in het Uitbreidingsplan van de jaren 20 en later.

De rest van de wijk, vooral uitgezet en ingericht na de Tweede Wereldoorlog, dus in de periode van de wederopbouw, kreeg een mix van arbeiders- en middenstandswoningen gerealiseerd door de

Woningcorporatie en particuliere beleggers. Deze woningen zijn bijna uitsluitend opgezet als rijtjeswoningen.

4.3 AANBEVELINGEN

Behoud en bescherming

Deze quickscan-analyse geeft een indicatieve waardering van het onderzochte complex. Aanbevolen wordt om de in de analyse als cultuurhistorisch hoog-waardevol beoordeelde aspecten bij toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen zoveel mogelijk als uitgangspunt te nemen en voor de wijk te behouden. Ze geven de wijk vanuit cultuurhistorisch perspectief kwaliteit en identiteit.

Voor de als hoog en zeer hoog gewaardeerde woningen valt te overwegen deze als gemeentelijk monument te beschermen. Daarbij is een versterking van de monumentale waarden van de panden en het totale straatbeeld van belang. Binnen een plan tot verdere verduurzaming van de woningen (herstel roedenverdeling als beeld bij isolatie van vensters, terugbrengen luiken, herstel oorspronkelijke vorm, detaillering en materialisering dakkapellen aan straatzijde) aan te bevelen. Ter compensatie van verlies aan ruimte op de zolder door de verkleining van de dakkapellen aan straatzijde zou men de woningen aan de achterzijde van het hoofdblok van een aanbouw kunnen voorzien. De diepe tuin biedt daarvoor voldoende mogelijkheden. Voor verbetering van het straatbeeld zou verder een uniforme afscheiding van het erf (voortuin) overwogen kunnen worden.

Verder onderzoek

Deze quickscan-analyse is verkennend van opzet. De waardering van de complexonderdelen is indicatief. Ze geeft een indicatie van de aangetroffen waarden op basis van het verkennende onderzoek. Bij transformatie-opgaven of het formuleren van beschermingsvoorstellen is het zinvol

verdiepend onderzoek te doen, waarbij meer zicht kan worden verkregen in de opbouw van de objecten, constructieve aspecten en de interieurs.

Ten slotte is aan te bevelen om in de totale wijk Tuindorp Keverdijk, die als eerste van de grote uitbreidingen buiten de vesting is ontwikkeld, een inventarisatie door te voeren naar de overige woningbouwcomplexen, waaronder de bouw uit de naoorlogse periode.

Drs. F.A.C. Haans, bnb
Monumenten Advies Bureau,
Nijmegen 31-3-2020.